

Dear Parents,

Session 2018-2019 is progressing quite well. We just had our 'Orientation Session' with Primary, Middle and Secondary schoolers parents and it was heartening to see your approach, co-operation and support. APS family extends gratitude for it.

A warm welcome to students who have joined our school this session. We stand committed to providing quality education to our children. The teachers follow a detailed plan of instruction that is guided by CBSE and AWES. SAMC is our pillar of strength as our teachers focus on holistic development of our students. We shall certainly continue to implement our 'Systems Approach' to support all students by using interventions to help each child make academic progress. Progress is best assured when student, parents and school are working towards same goal. It's like when every player is an active member, the team is sure to be the best and everyone is a winner. So let's strive to be all winners!

For Summer Break Assignments, practice sheets are devised to ensure revisions for coming assessment. Kindly go to the website: www.apsbinnaguri.org and follow these steps for the same

Steps to download:

- i. Browse the website→ Home page (first page of the website)
- ii. Then check the Bulletin Board→ link will be available.

OR

Home Page→ Click on 'APS News' option→ Choose Holiday Homework option from the dropdown menu.

We would also seek your co-operation to help lift up academics. We would welcome parents to offer their names for substitute facilitators/ teachers, judges for events round the year. Kindly e-mail at apsbinnaguri1@gmail.com or give your details at Front Desk.

We truly believe that an entire community is needed to empower our students to become successful citizens. I look forward to a great year and working with such an amazing community.

Awaiting your constructive suggestions.

1.अपठित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढ़कर उत्तर दीजिए):-

भारतस्य उत्तरदिशायां हिमालयः अस्ति । तस्य शिखराणि सर्वं वर्षं मेघेन आच्छादितानि सन्ति । हिमालयात् अनेकाः नद्याः निस्सरन्ति । हिमालयः मेघानां वर्षणे भारतस्य सहायकः अस्ति । हिमालयः उत्तरदिशायां शत्रुभ्यः भारतं रक्षति । हिमालये विविधाः ओषधयः वृक्षाः च भवन्ति । तापेन व्याकुलाः जनाः तत्र गच्छन्ति । वस्तुतः हिमालयस्य रक्षणे भारतस्य रक्षणं भवति । भारतशासनं हिमालयस्य रक्षणे तत्परं अस्ति ।

- (क) भारतस्य उत्तरदिशायां कः अस्ति ?
(ख) भारतशासनं कस्य रक्षणे तत्परम् अस्ति ?
(ग) हिमालयस्य शिखराणि सर्वं वर्षं केन आच्छादितानि सन्ति ?
(घ) हिमालयस्य रक्षणे कस्य रक्षणं भवति ?
(ङ) केन व्याकुलाः जनाः हिमालयं गच्छन्ति ?

2. शब्दार्थान् लिखत (शब्द-अर्थ लिखिए) :-

- (क) सोपानम् (ख) उपनेत्रम् (ग) पर्णम् (घ) उपवन (ङ) स्तः (च) भवनम्

3. चित्रम् दृष्ट्वा पदं लिखत (चित्रो को देखकर संस्कृत पद लिखिए)

4. उचितं शब्दं नीत्वा वाक्यं पूरयत (सही शब्द से वाक्य पूरा करिए) ।

- (क) पतति ।
(ख) नृत्यन्ति ।
(ग) लिखतः ।

5. उचितपदानि संयोज्य वाक्यानि रचयत (उचित शब्द को मिलाकर वाक्य बनाएँ)

(क) खगः	(क) उत्पतति
(ख) मयूराः	(ख) गर्जति
(ग) सिंहः	(ग) नृत्यन्ती

6. शब्दरूपाणि लिखत (शब्दरूप लिखिए):-

क) चषकः			
ख)		मयूराः	
ग)	लते		
घ)		गीता	

7. पठ् धातोः समुचित रूपाणि लिखत(पठ् धातु के रूप लिखिए) :-

क) पठति			
ख) पठसि			
ग) पठामि			

8. पदानां वर्णविच्छेदं प्रदर्शयत(वर्णविच्छेद करिए)

- (क) लिखत
(ख) सुत्रम्
(ग) वस्त्र
(घ) सुवर्ण

9. पदानां वर्ण संयोजनेन पदं लिखत(वर्णों को मिलाकर लिखिए)

- (क) ए + त् + आ + न् + इ =
(ख) क् + अ + ल् + अ + म् + अ =
(ग) क् + अ + क् + ष् + आ =

10. वाक्यानां हिंदी अनुवादं कुरुत (वाक्यों का हिंदी अनुवाद करिए)

(क) ते रेलस्थानकं गच्छत ।

(ख) मम नाम कोमल सिंहः अस्ति ।

(ग) बालकाः संस्कृत पठन्ति ।

(घ) तानि कदलिफलानि सन्ति ।

11. वाक्य निर्माण करिए ।

(क) सुत्रम् ।

(ख) मधुरानि ।

(ग) समयं ।

(घ) श्रमिका ।

समय : 1 ½ घण्टे

पूर्णांक- 40

1. अपठित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढकर उत्तर दीजिए):-

एकस्मिन् वने शृगालः बकः च निवसतः स्म | तयोः मित्रता आसीत् | एकदा प्रातः शृगालः बकम् अबदत् – “ मित्र! मया सह भोजनं कुरु |” शृगालस्य निमंत्रणेन बकः प्रसन्नः अभवत् | अग्रिमे दिने सः भोजनाय शृगालस्य निवासम अगच्छत् |

- क) वने कौ निवसतः स्म ?
ख) कः प्रसन्नः अभवत् ?
ग) केन बकः प्रसन्नः अभवत् ?
घ) एकदा प्रातः शृगालः कम् अबदत् ?
ङ) एकदा प्रातः शृगालः किम् अबदत् ?

2. शब्दार्थान् लिखत (शब्द-अर्थ लिखिए) :-

- (क) गर्जत (ख) गायन्ति (ग) चटक (घ) घटिका (ङ) खनित्रम् (च) आम

3. चित्राणि दृष्ट्वा संस्कृत पदानि लिखत (चित्रो को देखकर संस्कृत पद लिखिए)

.....

4. उचितं शब्दं नीत्वा वाक्यं पूरयत (सही शब्द से वाक्य पुरा करिए) |

- (क) चरतः |
(ख) सन्ति |
(ग) चलति |

5. उचितपदानि संयोज्य वाक्यानि रचयत (उचित शब्द को मिलाकर वाक्य बनाएँ)

(क) कोकिले	(क) विकसति
(ख) पवनः	(ख) कूजत :
(ग) पुष्पम्	(ग) वहति

6. शब्दरूपाणि लिखत (शब्दरूप लिखिए):-

क)			चषका :
ख	मयूर :		
ग)			लता :
घ)	गीता		

7. पठ् धातोः समुचित रूपाणि लिखत(पठ् धातु के रूप लिखिए) :-

क)			पठन्ति
ख)			पठथ
ग)			पठाम

8. पदानां वर्णविच्छेदं प्रदर्शयत(वर्णविच्छेद करिए)

- (क) बालकः
(ख) चषक
(ग) मयूर
(घ) गज

9. पदानां वर्ण संयोजनेन पदं लिखत(वर्णों को मिलाकर लिखिए)

- (क) श् + उ + न् + अ + क् + औ =
(ख) प् + उ + स् + त् + अ + क् + अ + म् =
(ग) क् + अ + म् + अ + ल् + अ =

10. वाक्यानां हिंदी अनुवादं कुरुत (वाक्यों का हिंदी अनुवाद करिए)

- (क) मोहनः विद्यालयं गच्छति |
(ख) मम विद्यालयस्य नाम आर्मी पब्लिक स्कूल अस्ति |
(ग) मम पितुः नाम सेखरः |
(घ) घटिका समयं सूचयति

11. वाक्य निर्माण करिए |

(क) विद्यालय |

(ख) पिता |

(ग) घटिका

(घ) पितुः

(ङ) पुस्तक

समय : 1 ½ घण्टे

पूर्णांक- 40

1. अपठित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढकर उत्तर दीजिए):-

संस्कृत भाषा अति प्राचीना भाषा अस्ति । अस्याः भाषायाः साहित्यं विश्वप्रसिद्धम् अस्ति ।

संस्कृत भाषायाम् अनेके कवयः अभवन् परन्तु कालिदासेन सदृशः न कोऽपि अन्य कवि।
अयं कविकुलगुरु कथ्यते । एका किंवदन्ति अस्ति यत् पूरा एकः नृपः आसीत् । तस्य एका
विदुषी पुत्री आसीत् । तस्या नाम विद्योत्तमा आसीत् । पंडिताः कपटेन तस्याः विवाहम् एकेन मूर्खेण सह अकारयन् ।

क) कविकुलगुरुः कः आसीत् ?

ख) गद्यांश से दो अव्यय पद लिखें ?

ग) 'विदुषी' शब्द का अर्थ लिखें ?

घ) पंडिताः केन सह विवाहम् अकारयन् ?

ङ) का अति प्राचीना भाषा अस्ति ?

2. शब्दार्थान् लिखत (शब्द-अर्थ लिखिए) :-

(क) भित्तिकम् (ख) एते (ग) चटक (घ) घटिका (ङ) खनित्रम्

3. चित्राणि दृष्ट्वा संस्कृत पदानि लिखत (चित्रो को देखकर संस्कृत पद लिखिए)

4. उचितं शब्दं नीत्वा वाक्यं पूरयत (सही शब्द से वाक्य पूरा करिए) ।

(क) पश्यति ।

(ख) सन्ति ।

(ग) लिखति ।

8. उचितपदानि संयोज्य वाक्यानि रचयत (उचित शब्द को मिलाकर वाक्य बनाएँ)

(क) कोकिले	(क) विकसति
(ख) पवनः	(ख) कूजत :
(ग) पुष्पम्	(ग) वहति

9. शब्दरूपाणि लिखत (शब्दरूप लिखिए):-

- क) बालक शब्दरूप का सभी विभक्ति एवं वचनों में लिखें।
ख) पुष्पम शब्दरूप का सभी विभक्ति एवं वचनों में लिखें।

10) धातोः समुचित रूपाणि लिखत(पठ् धातु के रूप लिखिए):-

- क) पठ धातु का लट् लकार सभी पुरुष एवं सभी वचनों में लिखें।
ख) पठ धातु का लट् लकार सभी पुरुष एवं सभी वचनों में लिखें।

11. पदानां वर्णविच्छेदं प्रदर्शयत(वर्णविच्छेद करिए)

- (क) पर्णम्
(ख) कुरुत
(ग) मपिका
(घ) घटिका

12. वाक्यानां हिंदी अनुवादं कुरुत (वाक्यों का हिंदी अनुवाद करिए)

- (क) अजाः चरन्ति |
(ख) चालकः वाहनं चालयति |
(ग) स्थालिका गोलाकारः अस्ति |

13. वाक्य निर्माण करिए |

- (क) वाहनं |
(ख) स्थालिका |
(ग) समयं |
(घ) चरन्ति |

समय : 1 ½ घण्टे

पूर्णांक- 40

1. अपठित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढ़कर उत्तर दीजिए):-

कस्मिंश्चित् वृक्षे काकदम्पती निवसतः स्म | तस्य वृक्षस्य कोटरे एकः सर्पः अपि निवसति स्म | सः सर्पः तयोः अपत्यानि अखादत् | ततः काकी काकम् - अवदत् स्वामिन् !त्यज्यताम् अयं तरु यावत् अयं सर्पः तिष्ठति तावत् आवयोः संततेः जीवनं सुरक्षितं नास्ति |

काकः अवदत् -- प्रिये, न भेतव्यम् | एषः सर्पः दुष्टः अस्ति अहं अस्य वधस्य उपायं करिष्यामि | काकी अपृच्छत् - अवयोः शत्रुः तु बलवान् अस्ति | त्वं कथं अस्य वधं करिष्यसि ? काकः प्रत्यवदत् - मम मनसि सर्पस्य विनाशाय एका योजना अस्ति | किं त्वया न श्रुत्वं यत् - 'उपायेन हि यत् शक्यं न तत् शक्यं पराक्रमैः |'

- (क) वृक्षे कौ निवसतः स्म ?
(ख) सर्पः कुत्र निवसति ?
(ग) सर्पस्य वधस्य उपायं कः करिष्यति ?
(घ) काकी काकं किं अवदत् ?
(ङ) उपायेन यत् शक्यं तत् कैः न शक्यं ?

2. शब्दार्थान् लिखत (शब्द-अर्थ लिखिए) :-

(क) वृद्धा (ख) धावतः (ग) हसन्ति (घ) कर्षतः (ङ) स्युताः

3. चित्रं दृष्ट्वा उत्तरं लिखत (चित्र देखकर प्रश्नो का उत्तर दीजिए)

क) अश्वौ किं कुरुतः ?

ख) बालिकाः किं कुर्वन्ति ?

7. चित्रं दृष्ट्वा उत्तरं लिखत (चित्र देखकर प्रश्नो का उत्तर दिजिए)

(क) कृषकः किं करोति ?

(ख) उपवने किम् अस्ति ?

8. शब्दरूपाणि लिखत (शब्दरूप लिखिए):-

- क) पुष्पम शब्दरूप का प्रथमा विभक्ति एकवचन ?
- ख) बालक शब्दरूप का द्वितिया विभक्ति एकवचन ?
- ग) बालिका शब्दरूप का प्रथमा विभक्ति बहुवचन ?
- घ) पुष्पम शब्दरूप का प्रथमा विभक्ति एकवचन ?
- ङ) बालक शब्दरूप का प्रथमा विभक्ति द्विवचन ?

9. धातोः समुचित रूपाणि लिखत(पठ् धातु के रूप लिखिए) :-

- क) पठ धातु लट् लकार प्रथम पुरुष एकवचन ?
- ख) पठ धातु लट् लकार मध्यम पुरुष द्विवचन ?
- ग) पठ धातु लङ् लकार प्रथम पुरुष बहुवचन ?
- घ) पठ धातु लट् लकार उत्तम पुरुष एकवचन ?
- ङ) पठ धातु लृट् लकार प्रथम पुरुष बहुवचन ?

10. पदानां वर्णविच्छेदं प्रदर्शयत (वर्णविच्छेद करिए)

- (क) सिव्यति
- (ख) वर्ण
- (ग) शुनकः
- (घ) मृगाः

11. पदानां वर्ण संयोजनेन पदं लिखत(वर्णों को मिलाकर लिखिए)

(क) च+ अ + ष + अ + क + अ =

(ख) प्+उ+स्+त्+ अ+क्+ अ+म् =

(ग) व्+ ऋ + द्+ ध्+ आः =

12. वाक्य निर्माण करिए |

(क) गच्छति |

(ख) जनकः |

(ग) क्षेत्रं |

(घ) बुक्कतः|

(ङ) वस्त्रं |
